

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-306-3-22>

УДК: 338.244-027.555

Володимир ЛИСЮК

Рівненський інститут слов'янознавства

<https://orcid.org/0000-0002-3805-6937>

e-mail: lysyukrivne@gmail.com

ПРИНЦИПИ СИСТЕМНОСТІ В ДОСЛІДЖЕННІ ЕВОЛЮЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ

З розвитком демократії та громадянського суспільства спостерігається еволюційний розвиток публічного управління, перехід від традиційного бачення державного управління як організуючого й регулюючого впливу держави на суспільну життєдіяльність людей з метою її упорядкування, збереження або перетворення, що спирається на її владну силу, до нових його моделей, а саме: New Public Management («новий публічний менеджмент», «нове суспільне управління»), теорія суспільно-політичних мереж (Social-Political Networks), концепцій Governance та New Governance, які стали відповіддю на кризисні явища в управлінні державою, побудованої на принципах бюрократії, ієрархічної організації, централізації.

На основі системності дослідження публічного управління аргументуємо, що публічне управління – це форма практичної реалізації діяльності органів всіх галузей державної влади (законодавчої, виконавчої, судової) з вироблення і здійснення регулюючих, організуючих і координуючих впливів на всі сфери суспільства, зокрема, на національну економіку.

Ключові слова: модель «належного врядування», модель «суспільних політичних мереж», «новий публічний менеджмент», «публічне адміністрування», «публічне управління», системність.

Volodymyr LYSYUK

Rivne Institute of Slavonic Studies

SYSTEMATIC STUDY OF PUBLIC ADMINISTRATION OF THE NATIONAL ECONOMY

With the development of the democracy and civil society there is an evolutionary development of public administration, the transition from the traditional vision of public administration as organizing and regulating the influence of the state on public life in order to organize, maintain or transform, based on its power, to its new models, namely: New Public Management ("new public management", "new public administration"), the theory of socio-political networks (Social-Political Networks) and the concepts of Governance and New Governance, which were a response to the crisis in government based on the principles of bureaucracy, hierarchical organization and centralization. New Public Management involves privatization and the elimination of the excessive regulation, removing the single structure outside or autonomy of the individual administrative units, introducing elements of competition in administrative activities, as well as borrowing management methods from the private economy to the public administration sector. The concept of socio-political networks (Social-Political Networks) defines approaches to improving the management of public affairs based on the formation of a set of integrated state and non-state entities in various spheres of public life, their interaction based on common interest, resource dependence, horizontal formal and informal relations. According to the concept of Governance, the emphasis is on creating a transparent and democratic mechanism for the formation and implementation of management decisions. The essence of the concept of governance "Good Governance" is to involve all social institutions in the management: the state, the private sector and civil society. Based on the systematic study of public administration, we argue that public administration is a form of practical implementation of the activities of all branches of government (legislative, executive, judicial) to develop and implement regulatory, organizing and coordinating influences on all spheres of society, including the national economy.

Key words: system, "public administration", "new public management", model of "public political networks", model of "good governance".

Постановка проблеми у загальному вигляді

та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

В статті обґрунтовується необхідність та розкривається сутність методологічного принципу системності в дослідженні публічного управління, досліджується процес трансформації державного управління в сучасні моделі державного регулювання (управління), аналізується співвідношення понять «ієрархічне управління», «публічне адміністрування», «публічне управління» та його моделі: «новий публічний менеджмент», «модель Networks», «належне врядування».

У вітчизняній та зарубіжній науковій літературі досі не сформовано сталого та загально визнаного визначення державного управління, недостатньо проаналізовано публічне врядування в теоріях Governance, New Governance, не визначено межі публічного управління в теоріях Governance, Networks, не досліджено можливості їх впровадження в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідженню системності та його впливу на сутність та еволюцію публічного управління присвячено наукові праці вчених В. Авер'янова, О. Андрійка, Г. Атаманчука, В. Бакуменка, В. Баштаніка, Т. Безверхнюк, О. Бейко, К. Богуславської, О. Босак, В. Вакулєнко, А. Васіна, Р. Вульфівича, І. Грицяка, А. Гордієнко, В. Козака, Т. Коломієць, О. Катуюка, А. Мельник, М. Міненко, О. Оболенського, М. Пасічника, В. Цветкова, Ю. Шарова, О. Якубовської та ін.

Так, Міненко М.А. – сучасний дослідник публічного управління – розкриває співвідношення державного управління, публічного адміністрування, публічного управління, нового публічного

менеджменту та належного врядування [8, с. 9].

Босак О.З. розкриває суть, причини, що обумовлюють перехід від теорії «ідеальної бюрократії» М. Вебера до публічного адміністрування [9, с. 77-78], Дзундзюк В.Д. аналізує публічне адміністрування у вузькому та широкому розумінні [10].

Д. Кіллінг [11], Г. Букерт [12], розглядаючи публічне управління, визначають його як пошук найефективнішого використання ресурсів для досягнення пріоритетних цілей державної політики; як діяльність, що тісно пов'язана з політикою, законом і громадянським суспільством.

К. Поллітт пропонує розглядати публічне управління як діяльність державних службовців і політиків, як структури і процедури державної влади і як системне вивчення діяльності структур або процедур [13, р.12-13].

Пасічник М.В., досліджуючи концепцію New Public Management, визначає її як модель державного управління, в основу якої покладено запозичення методів корпоративного управління [15]. Трофімова І.М. зазначає, що дана концепція передбачає децентралізацію управління за рахунок розширення повноважень і відповідальності органів місцевого самоврядування [16].

К. Богуславська [19], В. Козак [20], О. Котунов [21], досліджуючи суть та особливості мережевого підходу, обґрунтовують необхідність його впровадження в Україні, шляхи подальшого його розвитку.

Розкриття суті особливостей концепції Good Governance досліджуються в працях А. Колодій [22], І. Радіонової, Т. Усік [23] та ін. Концепція Good Governance трактується ними як механізм забезпечення функціонування суспільства як цілісної саморегульованої системи, спосіб реалізації публічної влади.

Не вирішені раніше частини загальної проблеми

У дослідженнях вітчизняних та зарубіжних вчених системним особливостям переходу від державного управління до публічного регулювання, еволюційному розвитку його форм залежно від суспільних перетворень не приділено достатньої уваги.

Формування цілей статті

Дослідити процес трансформації державного управління в сучасні моделі регулювання, їх позитивні сторони та недоліки, запропонувати авторське визначення публічного управління, яке втілює результати еволюції моделей державного управління.

Виклад основного матеріалу

У вітчизняній та зарубіжній науковій літературі досі не сформувалося сталого та загально визначеного визначення державного управління. Огляд наукових праць вчених в даній сфері призводить до виокремлення наступних трактувань публічного управління (табл. 1).

Таблиця 1

Наукові трактування публічного управління

Автор (праця)	Основний зміст наукової позиції автора
В. Цветков [1]	«Державне управління – це форма практичної реалізації виконавчої влади», це «основний різновид соціального управління, що характеризується наступними найхарактернішими ознаками: <ul style="list-style-type: none"> ✓ державне управління це передусім соціальне, політичне явище; ✓ державне управління та державні органи, що здійснюють його функції, є складовою єдиного механізму державної влади; ✓ державне управління – це процес реалізації державної влади, її зовнішнє матеріалізоване вираження і поза ним вона не існує. Зміст влади найяскравіше виявляється у державному управлінні.
Г. Атаманчук [2]	«Управління – це цілепокладаючий (свідомий, навмисний, продуманий), організуючий й регулюючий вплив держави на образ мислення, на суспільну життєдіяльність людей з метою її впорядкування, збереження або перетворення, що спирається на його владну силу».
В. Курашвілі [3]	Державне управління це «діяльність усього державного апарату по регулюванню суспільних відносин, по управлінню як суспільними, так і його власними справами».
В. Авер'янов [4]	Державне управління – це «діяльність особливого роду, зміст якої полягає у виконанні правових актів шляхом різних форм організуючого впливу на суспільні явища й процеси»
А. Мельник [5]	Державне управління це організаційно-регулююча діяльність держави (через систему її органів і посадових осіб), що спрямована на сфері і галузі суспільного життя, які потребують її певного втручання
Т. Коломоєць [6]	Державне управління потрібно аналізувати у вузькому та широкому розумінні. У вузькому розумінні державне управління – це сукупність державних органів, між якими певним способом розподілені різні види діяльності держави. У широкому розумінні державне управління – це вид соціального управління, специфічної діяльності держави, що виявляється у функціонуванні її органів, які впливають на суспільні відносини з метою врегулювання відповідно до державних інтересів.
М. Райт [7]	Державне управління: 1. Це спільні зусилля певної групи в контексті держави. 2. Охоплює всі три гілки влади – виконавчу, законодавчу, судову, а також їхній взаємозв'язок. 3. Виконує важливу роль у формуванні державної політики, а також є частиною політичного процесу. 4. Істотно відрізняється від приватного управління. 5. Тісно пов'язане із численними приватними групами й окремими індивідами в забезпеченні громадських послуг». «Традиційно, державне управління, – пише Г. Райт, – вважають виконавчим аспектом урядування. Воно нібито складається з усіх видів діяльності, які потрібні для здійснення курсу вибраних посадових осіб, а також діяльності, яка оцінюється з розвитком цих курсів».

*Складено автором за розглянутими джерелами

З позиції системності слід досліджувати процес трансформації державного управління в сучасні моделі державного регулювання (управління), проаналізувати співвідношення понять «ієрархічне управління», «публічне адміністрування», «публічне управління» та його моделі: новий публічний менеджмент, модель Networks, належне врядування [8, с. 9].

Запропонована М. Вебером теорія «ідеальної бюрократії», яка була базовою для системи державного управління, вже у другій половині минулого століття зазнала значної критики, об'єктом якої стали «нелюдність» бюрократії, її байдужість до потреб працівника, неповоротливість та негнучкість адміністративних структур. М. Вебер вважав, що можна побудувати суспільство і забезпечити його ідеальне функціонування за допомогою спеціальних управлінських організацій-бюро із суворою ієрархічною підлеглистю, які розглядаються як форма влади демократичного управління й умовою ефективного функціонування яких є дотримання:

- ✓ чіткого поділу праці на основі функціональної спеціалізації і відповідальності між співвідпорядкованими бюро;
- ✓ чіткої ієрархії влади;
- ✓ системи правил, що визначають поведінку кожного члена організації;
- ✓ ігнорування особистих якостей у взаємовідносинах між співробітниками організації;
- ✓ відбору і просування по службі працівників з урахуванням їх кваліфікації;
- ✓ «соціальної» дистанції між керівниками і виконавцями.

У теорії М. Вебера термін «бюрократія» використовується як синонім слів «управління», «адміністрування», що означало організовану систему управління, в якій справи вирішуються компетентними службовцями на належному професійному рівні й у повній відповідності до законів та правил. Вчений розглядав бюрократію як професіоналізм у сфері менеджменту, що виключає дилетантизм і який, на його думку, передбачає заміну «харизматичного» лідера, що характеризується перш за все яскравими індивідуальними рисами, на бюрократичного лідера, який володіє певними адміністративними навичками. Висока точність виконання робіт, суворі дисципліна, стабільність персоналу та відповідальність запорука ефективності управління.

Результати впровадження моделі М. Вебера засвідчили, що впровадженням тільки чіткої управлінської ієрархії та дотримання жорстких правил неможливо істотно підвищити ефективність управління. «Формальна знесобленість» і зосередженість працівників на вдосконаленні операцій роботи не дали змоги максимально ефективно розв'язати проблему підвищення продуктивності праці в державному секторі [9].

Велика кількість державних установ, невисока якість наданих ними публічних послуг, низька продуктивність праці в державному секторі обумовили початок процесу заміни механізму управління, що базувався на застосуванні владних повноважень, чітких бюрократичних процедур на ринкові – «наказувати і контролювати» на «мотивувати та отримувати результат». В центрі уваги стає людина. Людський фактор вважається основним елементом ефективності управління.

У державному секторі «бюрократична модель» трансформувалася в «ринкову модель»: акценти змінилися з виконання робіт за інструкціями і чіткими правилами на роботу, що спрямована на надання якісних публічних послуг та досягнення ефективних результатів. Це спонукало до того, що державне управління спочатку трансформувалось в публічне адміністрування, а з часом у публічне управління.

Основними політичними, соціальними, економічними та інституційними чинниками, що зумовили перехід до публічного адміністрування, були:

- ✓ вимоги суспільства до зменшення кількості та підвищення продуктивності діяльності державних установ;
- ✓ необхідність впровадження ринкового стилю управління;
- ✓ потреби в децентралізації владної вертикалі;
- ✓ доцільність фокусування уваги на результатах, а не на процедурах [9].

На думку В.Д. Дзюндзюк, публічне адміністрування слід розглядати у вузькому та широкому розумінні. У вузькому розумінні публічне адміністрування пов'язано із виконавчою гілкою влади і розглядається як професійна діяльність державних службовців, яка включає всі види діяльності, спрямовані на реалізацію рішень уряду, вивчення, розробку та впровадження напрямів урядової політики. У широкому сенсі під публічним адмініструванням слід розуміти всю систему адміністративних інститутів із ієрархією влади, за допомогою якої відповідальність за виконання державних рішень спускається зверху донизу. Таким чином публічне адміністрування – це скоординовані групові дії з питань державних справ, які:

- ✓ пов'язані із трьома гілками влади (законодавчою, виконавчою та судовою);
- ✓ мають важливе значення у формуванні державної політики;
- ✓ є частиною політичного процесу;
- ✓ значно відрізняються від адміністрування в приватному секторі;
- ✓ пов'язані із багаточисельними приватними групами та індивідами, які працюють у різних компаніях та громадах [10].

У 1972 р. концепція публічного адміністрування поступається місцем публічному управлінню,

завдяки упровадженню англійським державним службовцем Д. Кіллінгом терміну публічне управління (Public Management). На думку Д. Кіллінга, «публічне управління – це пошук як найефективнішого використання ресурсів задля досягнення пріоритетних цілей державної політики» [11, р. 15]. «Публічне управління, – наголошує Г. Букерт, – не є нейтральним, технічним процесом, натомість це діяльність, що тісно пов'язана з політикою, законом і громадянським суспільством» [12, р.26].

К. Полліт стверджує, що термін «публічне управління» потрібно розглядати щонайменше в трьох основних значеннях:

- ✓ діяльності державних службовців і політиків;
- ✓ структури і процедури органів державної влади;
- ✓ системного вивчення діяльності, структур або процедур [13, р.12-13].

З розвитком демократії та громадянського суспільства в більшості розвинених країн спостерігається подальший еволюційний розвиток публічного управління, перехід до нових його моделей. Так, у 80-і роки ХХ ст. формується нова модель публічного управління – New Public Management («новий публічний менеджмент», «нове суспільне управління»). Дана модель стала відповіддю на кризисні явища в управлінні державою, побудованої на принципах бюрократії, ієрархічної організації, централізації, стабільності організації державної служби.

Існують два теоретичних підходи до визначення коренів концепції New Public Management (NPM):

- ✓ теорія суспільного вибору (public choice);
- ✓ теорія менеджменту.

Автори реформістських концепцій у руслі теорії public choice намагаються обмежити вплив бюрократії на політику шляхом підвищення конкурентного тиску на сферу громадянського управління і тим самим посилення позицій громадян. У рамках реформістського підходу на основі теорій менеджменту ставка робиться на розширення свободи дій бюрократії шляхом скасування обмежень і посилення економічних стимулів

New Public Management – це сукупність адміністративно-політичних стратегій реформування, в основу якої покладено переважно тлумачення адміністративної діяльності крізь призму приватної економіки.

Модель реформування NPM передбачає:

- ✓ приватизацію й усунення надмірного рівня регулювання;
- ✓ винесення за межі єдиної структури або ж автономізація окремих адміністративних підрозділів;
- ✓ запровадження елементів конкуренції в адміністративну діяльність, а також запозичення методів менеджменту зі сфери приватної економіки в сектор громадського управління.

Концепція «новий публічний менеджмент» запозичує методи управління, які застосовуються як у некомерційних організаціях, так і в бізнесі, у практиці корпоративного управління, які орієнтовані на підвищення ефективності та гнучкості прийняття управлінських рішень, зниження ієрархічності державного апарату, делегування повноважень з вищого рівня на нижчі, посилення механізмів зворотного зв'язку. На думку М.В. Пасічника, модель New Public Management – це модель державного управління, в основу якої покладено запозичення методів корпоративного управління, які застосовують у бізнесі та комерційних організаціях [14].

Розглядаючи концепцію New Public Management, І.М. Трофімова зазначає, що дана концепція передбачає децентралізацію управління за рахунок розширення повноважень і відповідальності органів місцевого самоврядування. Основне завдання уряду полягає у наданні місцевим спільнотам можливості самостійно розв'язувати власні проблеми та контролювати якість наданих ними публічних послуг. Разом з цим, дана модель публічного управління недостатньо враховує роль соціально-політичної участі та взаємодії [15].

Основа концепції Нового державного менеджменту (New Public Management) становлять ринкові моделі регулювання. Ринкова модель поведінки вважається прийнятною для державних службовців усіх рівнів. Мотивація й оцінка їх діяльності будується так, ніби вони учасники операцій на ринку. Сама структура організації управління публічним сектором розглядається за аналогією зі структурою організації бізнесу.

Основними концептуальними засадами New Public Management є:

- ✓ орієнтація на результати при ухваленні державно-управлінських рішень, а саме: ефективність, результативність, рентабельність та якість послуг.
- ✓ скорочення управлінських витрат штату, ресурсів та урядових функцій шляхом приватизації та інші ринкові механізми;
- ✓ зменшення сфери управлінського контролю шляхом дерегуляції, прозорості і відкритості діяльності державного сектору, удосконалення механізмів звітування та моніторингу;
- ✓ відокремлення функцій закупівлі суспільних товарів від функцій їх безпосереднього надання, створення та заохочення систем постачання суспільних товарів і послуг альтернативним бюрократичним, запровадження ринкових конкурентних механізмів у державному секторі;

- ✓ децентралізація, деконцентрація сфери державного управління, впровадження принципу субсидіарності;
- ✓ створення конкурентної основи діяльності органів державної влади, перетворення громіздких бюрократичних структур у напіваавтономні агентства, що характеризуються високим ступенем мобільності, конкурентоспроможності та креативності;
- ✓ зміна традиційного правового статусу державних службовців шляхом упровадження строкових контрактних форм прийняття персоналу, продовження яких залежить від результатів виконаної роботи, надання державним менеджерам більшої свободи у виборі засобів для досягнення поставлених цілей та посилення їх особистої відповідальності;
- ✓ перехід від контролю на «вході» за вкладеними ресурсами і бюрократичними процедурами й регламентами до введення чітких індикаторів оцінки кінцевих результатів діяльності як організації в цілому, так і окремих працівників для безпосередніх споживачів суспільних послуг, систематична оцінка успішності впровадження урядових програм [16, р. 135-150; 13, р.12-13; 17, с. 72-73].

Формування державного механізму на даних засадах демонструє перенесення акцентів зі структури і процесу управління на його результати. При цьому основним напрямом змін в управлінні суспільним розвитком визначено зменшення державного сектору та перехід до ринково орієнтованих управлінських механізмів.

В пошуках подальших ефективних управлінських моделей в науці, практиці державного управління формується теорія суспільно-політичних мереж (Social-Political Networks).

Концепція суспільно-політичних мереж (Social-Political Networks) визначає підходи до вдосконалення управління публічними справами на основі формування певної сукупності інтегрованих державних та недержавних утворень у різних сферах суспільного життя, їх взаємодію на підставі спільного інтересу, ресурсної залежності, горизонтальних формальних і неформальних відносин. Дана концепція зорієнтована на спільне розв'язування суспільно значущих проблем за допомогою пошуку компромісу інтересів.

Мережевий підхід до державного управління (Social-Political Networks) передбачає розгляд державних інститутів як рівноправних елементів управлінської системи, які взаємозалежні і тісно взаємодіють з громадськими та приватними агентами, залученими до процесу управління та реалізації політичних рішень, на засадах координації інтересів і пошуку варіантів задоволення всіх сторін колективних дій.

Досліджуючи різноманітні типології мереж, К. Богуславська виділяє і аналізує три базових типи мереж: ланцюгову, зіркоподібну, загальноканалну, визначає три шляхи подальшого розвитку мережевого підходу. Перший шлях пов'язується з поєднанням мережевого підходу з теорією ігор та теорією обміну. Другий шлях передбачає широке залучення в мережевий аналіз математичних та графічних методів. Третій шлях – удосконалення кейс-досліджень [18, с.407, 412].

В. Козак розглядає застосування управлінських принципів мережевого підходу як інструментів успішної модернізації публічного управління в Україні [19, с. 19].

О. Котуков визначає основні кроки наближення державного управління в Україні до кращих європейських стандартів [20, с. 126].

З розвитком демократії та громадянського суспільства у 80-і роки ХХ ст. в більшості розвинених країн здійснюється перехід до нових моделей публічного управління (регулювання) концепцій Governance та New Governance.

За концепцією Governance акцентується увага на створенні прозорого та демократичного механізму формування та реалізації управлінських рішень. При цьому припускається, що сама така – прозора та демократична – процедура не може спричинити неефективне використання національних ресурсів. А власний економічний результат – добробут, стабілізація цін, курсів валют, продуктивність – розглядаються як похідні від якості управління.

Концепція Governance передбачає особливе (альтернативне) до традиційного оцінювання управління національною економікою. В 1997 р. у межах програми розвитку ООН з'явилась концепція публічного врядування (Good Governance). Синонімами поняття «Good Governance» є терміни «демократичне врядування», «нове врядування», «досконале врядування», «добре врядування», «належне врядування», «етичне та прозоре врядування», «ефективне врядування», «мережеве врядування». Звідси, «Належне врядування» («Good Governance») трактується як управління, що відповідає вимогам демократичного, відкритого та справедливого суспільства та регулює взаємовідносини між офіційними інституціями державної влади та недержавними колами (бізнес, громадськість) [8, с.20-22].

А. Колодій вважає, що термін «Good Governance» має три основних способи вживання, а саме:

- ✓ «політичне врядування» – урядування як правління, здійснення влади;
- ✓ «системне (суспільне) врядування» як різні способи суспільного впорядкування в сукупності трьох основних моделей: ринків, владних ієрархій і мереж;
- ✓ «нове (публічне) врядування» як сучасний тип горизонтальної, мережевої організації управління суспільством [21].

Джерелами виникнення концепції «Good Governance» були концепції New Public Management (новий публічний менеджмент) та Networked Government (система державних інституцій, які взаємодіють між собою у визначених сферах політики та на основі ресурсної залежності з метою досягнення згоди з проблеми, у розв'язуванні якої всі зацікавлені).

Сутність концепції врядування «Good Governance» полягає у залученні до управління всіх соціальних інститутів: держави, приватного сектору, громадянського суспільства. Вона базується на наступних положеннях:

- ✓ децентралізації системи державного управління, розвитку партнерства з бізнесовими структурами та взаємодії з громадськістю;
- ✓ переході від адміністрування розвитку соціуму до надання йому послуг;
- ✓ професіоналізації державної служби;
- ✓ переходу від уніцентричної до багатоцентричної системи державного управління.

На теоретичному рівні «Good Governance» виступає як середовище співпраці багатьох сторін – стейкхолдерів проблем. На практичному рівні визначається як сума безпосередніх партнерських взаємовідносин громади, публічного та приватного секторів у процесі планування та управління справами регіону.

Слід відмітити, що Світовий банк використовує концепцію «Good Governance» при наданні позик країнам третього світу. Управління в рамках «Good Governance» має демократичний характер і будується на основі принципів поділу влади, народовладдя, виборності і змінюваності вищих посадових осіб, підзвітності інститутів виконавчої влади, верховенства права, політичного плюралізму і транспарентності, партисипативності, незалежності засобів масової інформації. Тобто «Good Governance» – це механізм забезпечення функціонування суспільства як цілісної саморегульованої системи, спосіб реалізації публічної влади, завдяки якому досягаються:

- ✓ відповідність публічної політики потребам суспільного розвитку;
- ✓ реальна участь громадян у виробленні та реалізації публічної політики;
- ✓ об'єднання потенціалу всіх трьох секторів (влада, бізнес, громадськість);
- ✓ постійний контроль різних сегментів суспільства за публічною владою.

Аналіз результатів урядування на засадах Governance, здійснюваний Світовим банком, спирається на специфічні індикатори для оцінювання таких явищ, як:

- ✓ свобода вибору влади та її підзвітність громадянам (voice and accountability);
- ✓ політична стабільність та ймовірність дестабілізації уряду насильницькими методами (political stability and absence of violence);
- ✓ здатність уряду створювати якісні державні послуги (government effectiveness);
- ✓ якість регуляторної політики включно з нормативною базою для приватного сектору (regulatory quality);
- ✓ верховенство закону в реалізації майнових прав громадян, правосуддя, обмеження злочинності (rule of law);
- ✓ успішність боротьби з корупцією та обмеження можливостей використання влади в приватних цілях (control of corruption) [22].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Отже, на основі системності дослідження публічного управління аргументуємо, що сучасним уявленням, які втілюють результати еволюції моделей державного управління, відповідає наступне визначення публічного управління: публічне управління – це форма практичної реалізації діяльності органів всіх галузей державної влади (законодавчої, виконавчої, судової) з вироблення і здійснення регулюючих, організуючих і координуючих впливів на всі сфери суспільства, зокрема, на національну економіку, при взаємодії з громадянами та інститутами громадянського суспільства з урахуванням глобалізаційних процесів. Публічне управління – це постійно еволюціонуючий процес, який потребує взаємозв'язку між існуючими та новими інститутами, створеними внаслідок змін в глобальному середовищі.

Література

1. Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи / за заг. наук. ред. В.В. Цветкова. Київ : Оріяни, 1998. 364 с.
2. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления. Москва : Юрид. лит-ра, 1997. 400 с.
3. Курашвили Б.П. Очерки теории государственного управления. Москва : Наука, 1987. 294 с.
4. Державне управління: теорія і практика / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ : Юрінком Інтер, 1998. 432 с.
5. Мельник А. Управління державне. Екон. енциклоп. : у трьох томах. Т. 3 / Редкол. : С.В. Мочерний. Київ : Видавничий центр «Академія», 2002. С. 737–738.

6. Коломоєць Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2011. 576 с.
7. Райт Г. Державне управління. Київ : Основи, 1994. 191 с.
8. Міненко М.А. Публічне управління: теорія та методологія : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 404 с.
9. Босак О.З. Публічне управління як нова модель управління у державному секторі. *Державне управління: теорія та практика*. 2010. № 2. URL: www.nbu.gov.ua/e-journals/dutp/2010_2/txts/10bozuds.pdf. (дата звернення 20.05.2022).
10. Дзюндзюк В.Б. Публічне адміністрування в Україні : навч. посіб. М. Мельтюхова, Н.В. Фоміцька ; за заг. ред. проф. В.В. Корженка, Н.М. Мельтюхової. Харків : Хар. РІНАДУ, 2011. 306 с.
11. Keeling D. Management in Government. London: Allen&Unwin, 1972.
12. Bouckaert G. Modernizing the Rechtsstaat: Paradoxes of the Management Agenda. Berlin: Duncker&Humblot, 2002.
13. Pollitt C. Public Management Reform: A Comparative Analysis. Oxford: Univers. Press, 2004. 240 p.
14. Пасічник М.В. Механізми впровадження нового публічного менеджменту: досвід США. *Державне управління: Теорія та практика*. 2009. № 1. URL: http://academy.gov.ua/ej/ej9/doc_pdf/Pasichnyk_MV.pdf. (дата звернення 20.05.2022).
15. Трофимова І.Н. Трансформація отношений центральної і місцевої влади в процесі децентралізації управління (опыт европейских стран). *ARS-ADMINISTRANDI*. 2011. № 2. С. 80–91. URL: http://ars-administrandi.com/article/Trofimova_2011_2.pdf. (дата звернення 20.05.2022).
16. Behn R.D. The New Public Management Paradigm and the Search for Democratic Acceptability. *International Public Management Journal*. 1998. Vol 1. Iss. 2. p. 135-150.
17. Мельник А.Ф. Державне управління : підручник / за ред. А.Ф. Мельник. Київ : Знання, 2009. 582 с.
18. Богуславська К. Мережевий підхід: причини виникнення, напрями дослідження мереж та їх типологізація. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України*. 2006. Вип.32. С. 402-414. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzipiend_2006_32_26. (дата звернення 20.05.2022).
19. Козак В. Модернізація публічного управління на засадах мережевого підходу. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2018. Вип. 1. С. 14-21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2018_1_4. (Дата звернення 20.05.2022)
20. Котуков О. Політико-управлінські мережі як чинник модернізації державного управління. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2014. Вип. 2. С. 119-128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2014_2_15. (дата звернення 20.05.2022).
21. Колодій А. Концепція публічного (нового) врядування в її застосуванні до демократичних і перехідних систем. *Науковий вісник «Демократичне врядування»*. 2012. Вип. 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2012_10_3. (дата звернення 20.05.2022).
22. Макроекономічна політика у макроекономічній стабілізації національної економіки : монографія / за наук. ред. проф. І. Ф. Радіонової. Київ : Університет економіки та права «Крок», 2017. 240 с.

References

1. Reformuvannya derzhavnoho upravlinnia v Ukraini: problemy i perspektvy / za zah. nauk. red. V.V. Tsvietkova. Kyiv : Oriiany, 1998. 364 s.
2. Atamanchuk H.V. Teoriya gosudarstvennogo upravleniya. Moskva : Yuryd. lyt-ra, 1997. 400 s.
3. Kurashvili B.P. Ocherki teorii gosudarstvennogo upravleniya. Moskva : Nauka, 1987. 294 s.
4. Derzhavne upravlinnia: teoriia i praktyka / za zah. red. V.B. Averianova. Kyiv : Yurinkom Inter, 1998. 432 s.
5. Melnyk A. Upravlinnia derzhavne. Ekon. entsyklop. : u trokh tomakh. T. 3 / Redkol. : S.V. Mochernyi. Kyiv : Vydavnychiy tsentr «Akademii», 2002. S. 737–738.
6. Kolomoiets T.O. Administratyvne pravo Ukrainy. Akademichnyi kurs : pidruchnyk. Kyiv : Yurinkom Inter, 2011. 576 s.
7. Rait H. Derzhavne upravlinnia. Kyiv : Osnovy, 1994. 191 s.
8. Minenko M.A. Publichne upravlinnia: teoriia ta metodolohiia : monohrafiia. Kyiv : Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t, 2014. 404 s.
9. Bosak O.Z. Publichne upravlinnia yak nova model upravlinnia u derzhavnomu sektori. Derzhavne upravlinnia: teoriia ta praktyka. 2010. № 2. URL: www.nbu.gov.ua/e-journals/dutp/2010_2/txts/10bozuds.pdf. (data zvernennia 20.05.2022).
10. Dziundziuk V.B. Publichne administruvannia v Ukraini : navch. posib. M. Meltiukhova, N.V. Fomitska ; za zah. red. prof. V.V. Korzhenka, N.M. Meltiukhovoi. Kharkiv : Khar. RINADU, 2011. 306 s.
11. Keeling D. Management in Government. London: Allen&Unwin, 1972.
12. Bouckaert G. Modernizing the Rechtsstaat: Paradoxes of the Management Agenda. Berlin: Duncker&Humblot, 2002.
13. Pollitt C. Public Management Reform: A Comparative Analysis. Oxford: Univers. Press, 2004. 240 p.
14. Pasichnyk M.V. Mekhanizmy vprovadzhenia novoho publichnoho menezhmentu: dosvid SSHA. Derzhavne upravlinnia: Teoriia ta praktyka. 2009. № 1. URL: http://academy.gov.ua/ej/ej9/doc_pdf/Pasichnyk_MV.pdf. (data zvernennia 20.05.2022).
15. Trofimova I.N. Transformacija otnoshenij central'noj i mestnoj vlasti v processe decentralizacii upravlenija (opyt evropejskih stran). ARS-ADMINISTRANDI. 2011. № 2. S. 80–91. URL: http://ars-administrandi.com/article/Trofimova_2011_2.pdf. (data zvernennia 20.05.2022).
16. Behn R.D. The New Public Management Paradigm and the Search for Democratic Acceptability. *International Public Management Journal*. 1998. Vol 1. Iss. 2. p. 135-150.

-
17. Melnyk A.F. Derzhavne upravlinnia : pidruchnyk / za red. A.F. Melnyk. Kyiv : Znannia, 2009. 582 s.
 18. Bohuslavska K. Merezhevyi pidkhdid: prychny vynyknennia, napriamy doslidzhennia merezh ta yikh typolohyzatsiia. Naukovi zapysky Instytutu politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen im. I.F. Kurasa NAN Ukrainy. 2006. Vyp.32. S. 402-414. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzipiend_2006_32_26. (data zvernennia 20.05.2022).
 19. Kozak V. Modernizatsiia publicznego upravlinnia na zasadakh merezhevoho pidkhodu. Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia. 2018. Vyp. 1. S. 14-21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2018_1_4. (Data zvernennia 20.05.2022)
 20. Kotukov O. Polityko-upravlinski merezhi yak chynnyk modernizatsii derzhavnogo upravlinnia. Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia. 2014. Vyp. 2. S. 119-128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2014_2_15. (data zvernennia 20.05.2022).
 21. Kolodii A. Kontseptsiiia publicznego (novoho) vriaduvannia v yii zastosuvanni do demokratychnykh i perekhidnykh system. Naukovi visnyk «Demokratyche vriaduvannia». 2012. Vyp. 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2012_10_3. (data zvernennia 20.05.2022).
 22. Makroekonomichna polityka u makroekonomichnii stabilizatsii natsionalnoi ekonomiky : monohrafiia / za nauk. red. prof. I. F. Radionovoi. Kyiv : Universytet ekonomiky ta prava «Krok», 2017. 240 s.